

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2001-929

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Kansantaloustieteen laitos	
Tekijä-Författare-Author Vuorenpää, Tommi			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Kotitalouksien säästämiseen vaikuttavista tekijöistä Japanissa			
Oppiaine-Läroämne-Subject Kansantaloustiede			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2001-03-06	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 91 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimuksessa on tarkasteltu kotitalouksien säästämiseen vaikuttavia tekijöitä Japanissa viime vuosien aikana. Kotitalouksien säästämisaste laski Japanissa aina 1970-luvun puolivälistä 1980-luvun lopulle asti. Saman suuntauksen uskottiin jatkuvan myös 1990-luvulle tultaessa johtuen muun muassa talouskasvun hidastumisesta, väestön ikääntymisestä ja sosiaaliturvajärjestelmän kehityksestä. Kotitalouksien säästämisaste kääntyi kuitenkin uudelleen nousuun 1990-luvun alussa, toisin kuin useammat tutkijat olivat ennustaneet. Tämän tutkielman tavoitteena on selvittää aiheesta laadittuja sekä mikro- että makrotason tutkimuksia apuna käyttäen missä määrin 1990-luvun taloudellinen lama, väestön ikääntyminen ja rahoitusmarkkinoiden kehitys sekä sääntelyn purkaminen ovat vaikuttaneet kotitalouksien säästämiseen Japanissa. Säästämisasteen kasvuun vaikuttavien tekijöiden tunnistaminen ja niiden vaikutusten tutkiminen nähdään tässä tutkielmassa myös kokonaistaloudellista kehitystä ajatellen tärkeänä, koska kotitalouksien kulutus muodostaa noin kolmanneksen Japanin kokonaiskysynnästä ja yksityisen kulutuksen lasku on todettu yhdeksi keskeisistä maan nykyiseen lamaan vaikuttavista tekijöistä.</p> <p>Viime vuosien taloudellinen lama on lisännyt yleistä epävarmuutta kotitalouksien parissa, minkä seurauksena nämä ovat lisänneet varovaisuussäästämistään ja vähentäneet kulutustaan. Erityisesti ikääntyneimmät, nuoremmat ja pienituloisimmat kotitaloudet kokevat suhteellisesti voimakkaammin epävarmuutta omien tulevien tulojensa suhteen, minkä johdosta näiden ryhmien säästämisaste on noussut viimeisen kymmenen vuoden aikana suhteellisesti eniten.</p> <p>Väestön ikääntymisvauhti on Japanissa nopeinta koko OECD-maiden joukossa ja väestön keski-ikä tulee olemaan siellä koko joukon korkein muutaman vuoden kuluttua. Koska ikääntyneiden, eläkeläis-kotitalouksien keskimääräinen säästämisaste on työikäisten kotitalouksien säästämisastetta alhaisempi on väestön ikääntymisestä elinkaarimallin mukaan seurauksena yleinen säästämisasteen lasku, ceteris paribus. Tätä oletusta tukevat myös useimmat aiheesta tehdyt empiiriset tutkimukset.</p> <p>Japanin rahoitusmarkkinoiden viimeaikaiset ongelmat ovat todennäköisesti lisänneet epävarmuutta kotitalouksien parissa, minkä johdosta niiden säästämisaste on kohonnut. Toisaalta maan pääomamarkkinoiden deregulaatio-ohjelman uskotaan vähentävän kotitalouksien säästämistä, kun mahdollisuudet velkaantua ja sijoittaa säästöjä paranevat niin määrällisesti kuin laadullisestikin rahoitusmarkkinoiden kehittyessä ja kilpailun lisääntyessä.</p> <p>Tutkielmassa on hyödynnetty runsaasti lähdemateriaalia, joista tärkeimpinä mainittakoon Modigliani (1986), Nakagawa (1999, 2000a, ja 2000b), Bayoumi (1992) ja Horiokan lukuisat Japanin kotitalouksien säästämistä käsittelevät artikkelit. Lisäksi lähdeluettelossa mainituilla OECD:n ja IMF:n tutkimuksilla on ollut tärkeä rooli tutkielman laadinnassa.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords kotitalouksien säästäminen Japani epävarmuus pääomamarkkinat väestön ikääntyminen			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			